

גננות יקרות מאוד!

שנת הלימודים החדשה בפתח, כל התחלה טומנת בחובה הכרויות חדשות ומפגשים ראשוניים לילדים, לצוות ולהורים.

המפגש הראשון מייצר את הרושם הראשוני שלנו כלפי הזולת, ושאלנו מותירים על זולתנו ועל כן המפגש בתחילת השנה עם ההורים הוא אירוע חשוב.

לקראת שנה"ל תש"פ, אנו מבקשות להציע אפשרות אחרת למפגש הראשוני עם ההורים. בהמשך מצורפות סדנאות שמטרתן ליצור פתיחות ושיתוף בין צוות הגן וההורים וליצור דרך להבניית תהליך חינוכי – לימודי שיקדם את הילד ויוביל למיצוי יכולותיו.

"... כבי' אמא את תפקינן נאמנה ועד כמה שניתן אסובתו של הילד,
בקוקות אשיתוף פעולה אמא של ההורים ואגלוני אב מצבם באשר אצורכי
הילד ובעיותיו. אפשר אומר אפוא, שיחסים של קירבה ואמון רבי אמא
בין הצוות החינוכי הגן לבין ההורים הם מן התנאים ההכרחיים
אפשרות חינוכית נאותה ופורייה הגן הילדים."

(מתוך חוברת המנהל הכללי, חובר מיוחד י"ז נספח 2 התשנ"ו)

מטרת איגרת זו היא לעזור לכולנו להתארגן בצורה מיטבית ומקצועית לקראת
אסיפת הורים כללית.

שנה חדשה בפתח וזו ההזדמנות לאפשר שותפות וקידום של העשייה החינוכית
המשותפת בין הגן לבית.

שנה מוצלחת ופורייה!

מדריכות במ"ה.

"שיפה ושונה תהא השנה אשר מתחילה לה היום" *נא' ne*

לאגרת זו מצורפות הסדנאות הבאות:

ניתן לעבור לכל סדנה בלחיצה על הקישור

♥ "יציאה לדרך" בעקבות הרב יצחק נסים זצ"ל - סדנת פתיחת שנה להורי ילדי

הגן- בהשראת יעדי הגן העתידי. [לסדנה לחץ כאן](#).

♥ בית מדרש הורים וכישורי חיים- סדנה לאסיפת הורים- "מעשה ניסים".

[לסדנה לחץ כאן](#).

♥ "אמונה ומדע" לאורו של הרב יצחק נסים זצ"ל - סדנת פתיחת שנה להורי ילדי

הגן. [לסדנה לחץ כאן](#).

♥ תפילת הדרך – תפילה על הדרך. [לסדנה לחץ כאן](#).

♥ חוויות ילדות, התחלה של כולנו. [לסדנה לחץ כאן](#).

הקדמה:

אסיפת הורים היא הזדמנות חשובה למפגש משמעותי בין ההורים והגננת.

בגיל הרך ההורים הם הדמויות המשמעותיות ביותר בחיי הילד. שיתוף ותקשורת

ביניהם לבין צוות הגן יסללו דרך לבניית התהליך החינוכי שיקדם את הילד ויצור

תנאים אופטימליים למימוש הפוטנציאל הגלום בו.

נקודת המוצא באסיפת ההורים - חשוב שההורים יצאו עם התחושה שהילד שלהם

בידיים טובות ומקצועיות, שהיה שווה לטרוח ולהגיע למפגש. מטרת המפגש לתת

מקום לרצונות, לתפיסות ולהשקפת עולם ההורים והגננת. אסיפת ההורים תורמת

רבות להפגת חששות ולחיבור בין 2 מרחבי המשמעות של הילד –הבית והגן.

חשוב שההורים יצאו מהמפגש בהרגשה שלא היה רק מפגש אינפורמטיבי למסירת

הודעות, אלא היה בו גם תוכן משמעותי מעבר.

חשוב מאוד לדאוג במפגש לאווירה כללית נעימה:

הסביבה הפיסית - קירות נעימים. במפגשים המתקיימים לאחר פתיחת השנה מומלץ לדאוג להתייחסות כלשהי גם מצד הילדים: תמונות, יצירות, ברכות להורים וכד'.

ניתן להכין הפתעה לכל הורה על הכיסא כמו מתנה מהילד, שנה טובה, מברק, ציור של הילד מהימים הראשונים שלו בגן או כל דבר אחר.

חלק א': היכרות וסדנה

יש להקדיש מספר דקות להיכרות.

חשוב שלא רק הגננת תכיר את ההורים אלא שתהיה גם היכרות בין ההורים עצמם. במפגש אנו יוצרים את 'קהילת הורי הגן' איתה אנו יוצרים שותפויות לאורך השנה.

ניתן לעשות סבב ובו כל אחד מההורים יגיד את שמו ושם בנו, ויצג את עצמו באמצעות הפעלה ממוקדת ופשוטה שתאפשר לכל אחד מההורים לענות/להגיב (אפשרי כחלק מהסדנה להורים).

סדנאות מצורפות בהמשך.

חלק שני: החזון שלי

חשוב שכל גננת תקדיש מחשבה ותגדיר לעצמה את ה"אני מאמין שלה".

החזון צריך להיות ברור וממוקד, ומוטב להימנע מלהגזים באמירות והצהרות. קצר, קולע ותכליתי.

חשבו על דרך מקורית להעביר את החזון, כך שהוא יהיה ברור ונהיר להורים.

את המסר ניתן להעביר בדרכים מגוונות.

חלק שלישי: יעדים, מטרות, נהלים ובחירת ועד

מסירת אינפורמציה בסיסית.

בחלק זה מומלץ לחלק להורים חוזר ובו מספר נהלים וחוקים שהייתם רוצים ליידע אותם לגביהם.

חשוב להתייחס לנהלים וחוקים החשובים לכם כגננות כגון: כיצד ומתי ניתן ליצור אתכם קשר, סדר היום בגן, וכן חשוב להתייחס גם ליעדים לימודיים, ערכיים וחינוכיים ייחודיים של משרד החינוך והחמ"ד (לדוגמה: דמות החמ"ד השנתית- הרב והרבנית נריה).

השתדלו להתייחס בנקודות למידע המפורט המופיע בחוזר (שחילקתן) והימנעו מכניסה לפרטים ופרוצדורות שממילא מפורטות בחוזר באופן מלא. התעכבו רק על מה שחשוב.

ניתן להכין תיקיה לכל הורה ולצרף לה חומרים רלוונטיים כגון: נהלים, שיר הפתיחה שהוקרא ע"י הגננת, ברכה לתחילת השנה, לוח חופשות של משרד החינוך, לוח פעילויות חודשי או שנתי, סיכום הנקודות המרכזיות שתכננתם להעלות בערב זה ורצוי גם לצרף דף קשר - זו הזדמנות לבדוק נכונותם של הפרטים האישיים ולעדכן את הדואר האלקטרוני של ההורים המעוניינים בתקשורת מקוונת.

"יציאה לדרך" בעקבות הרב יצחק נסים זצ"ל

סדנת פתיחת שנה להורי ילדי הגן- בהשראת יעדי הגן העתידי

כתבה: נעמה קנטמן, מדריכת במ"ה מחוז ירושלים

רציונל:

הרב יצחק נסים זצ"ל, נבחר לדמות החמ"ד לשנת הלימודים תש"פ. הרב יצחק נסים היה הראשון לציון, הרב הראשי הספרדי לישראל בין השנים תשט"ו-תשל"ג.

הרב היה למדן מופלג עוד מגיל צעיר. בשנים שבהן כיהן בתפקיד הרב הראשי, השפיע רבות על עיצוב פניה של החברה הישראלית, בדרך שבה טיפל בסוגיות בעלות אופי חברתי, דתי וערכי.

באספת ההורים הראשונה נציין שהרב נסים נבחר לדמות החמ"ד לשנה זו. נציג את דמותו לפני ההורים, ונסביר להם שאנו נצמד בעקבותיו וננחיל לילדים בגן ערכים שהרב פעל רבות כדי לקדם. להלן דוגמאות אחדות:

1. בתקופת כהונתו של הרב הייתה המדינה בראשית דרכה. היה ברור שתוצאות מאבקי הרבנות בנושאים שונים שעמדו על הפרק יהיו משמעותיות לאותם זמנים וגם לעתיד לבוא. אלו היו ימים סוערים בתולדות המדינה בכלל ובתולדות הרבנות הראשית בפרט. הרב נסים לא חשש להשמיע את דעתו בכל עניין שבו נדרש שהסמכות הרוחנית תאמר את דברה, ועשה זאת גם במקרים שידע שאמירותיו אינן לרוח מנהיגי המדינה, והם לא יהססו לתקוף את צעדיו והחלטותיו. אופיו האמיץ סייע לו להנהיג את הרבנות בתקופה שהתאפיינה בזעזועים קשים.

איזה ערך נקדם בעקבות כך?

ערך זה מזכיר לנו אחד מיסודות הליבה בגן העתידי, המדבר על שימוש בערכים חברתיים, בשימת דגש בחוקים חברתיים ובהפנמת נורמות. במסגרת הגן אנו מעודדים שימוש בהתנהגויות מקובלות והפעלת מודעות רגשית ואמפתיה לזולת, ולומדים על ערכי מוסר וצדק חברתי, ולצורך כך מקנים לילדים כלים לניהול קונפליקטים ולפתרון בעיות, ומלמדים אותם להשתמש בהם.

2. הרב שאף לקדם היזכרות ויצירת יחסי רעות בין כל חלקי העם, כולל אנשים שהתרחקו מקיום מצוות התורה. דבר זה בא לידי ביטוי בסירוריו בקיבוצים ובערים ואף בגישתו אל

יהודי התפוצות. שיחותיו ויכולתו המופלאה להסביר את השקפותיה של היהדות, משכו את ליבם של הרחוקים, הגבירו את ההבנה ההדדית וקירבו לבבות.

איזה ערך נקדם בעקבות כך?

מערך זה אנו לומדים על היחס הדיפרנציאלי שאנו שואפים לנקוט בגן, והוא יבוא לידי ביטוי בלמידה המותאמת לרמות השונות ובמציאת מענה לצרכים המגוונים, בהתייחסות רגשית לילדים ברמה הקבוצתית או הפרטנית, בהקשבה ובמתן יחס אישי. בגן העתידי אנו מאפשרים לילדים ולצוות ליצור ולפתח את הגן הייחודי שלנו בהתאם למציאות המשתנה, בעשייה משותפת ובפעילות גומלין מיטבית בין כל השותפים. אנו מעודדים את הילדים לזהות הזדמנויות ולהפיק מהן את התועלת הגלומה בהן ולגייס לעזרתם סביבות מגוונות בקהילה לצורך העשרת הלמידה.

לפניכן המלצה לפעילות במ"ה לאור דמותו של הרב.

מטרות הסדנה :

1. לחשוף את הורי הגן לאיגרת מתוך ספריו של הרב יצחק נסים, המאפיינת את אבני היסוד שדרכן "התהלך" בחייו הרבניים ואת דמותו המיוחדת.
2. לראות באספת ההורים הראשונה הזדמנות להכיר את ההורים ואת הציפיות שלהם מהגן.
3. להכיר להורים את אנשי הצוות, להציג לפנייהם את תוכנית העבודה של הגן, את ה"אני מאמין" ואת דרכי העבודה של הצוות.

עזרים:

- איגרת 'הימים הנוראים הם ימים של צמיחה' מתוך הספר "דרשות ומנשרים" (נספח 2)
- איגרת 'הימים הנוראים הם ימים של צמיחה' מתוך הספר "דרשות ומנשרים" – עם המחשה ליישום בימינו (נספח 1)
- קלפים "עקבות בחול" (נספח 3)
- קלפים "נעליים" (נספח 4)

מבנה הפעילות

שלב א' - היכרות עם איגרת הרב ובירור הדרך המתאימה ליישומה

שלב ב' - פעילות

שלב ג' - סיכום וסיום

מהלך הפעילות:

שלב א - היכרות עם איגרת הרב ובירור הדרך המתאימה ליישומה

הגננת תפתח ותסביר להורים שבפעילות שנקיים במפגש זה נעסוק באיגרת 'הימים הנוראים' הם ימים של צמיחה' מתוך הספר "דרשות ומנשרים" של הרב יצחק נסים זצ"ל, שנבחר לדמות החמ"ד לשנת לימודים זו. האיגרת נכתבה בערב ראש השנה תשל"א, והיא מתאימה מאוד כפתיחה חגיגית הגותית לאספה המתקיימת בראשית השנה (בין ר"ח אלול ליום כיפור).

להלן הצעות אחדות לניהול המפגש:

✓ אפשרות א': גננת תקרא את האיגרת ותסביר את ההקשר לימינו.

הגננת תקרא את האיגרת מתוך נספח 1 - שבו הכיתוב השחור הוא האיגרת המקורית, והכיתוב האדום הוא דברי פרשנות והשלכה אפשרית של הדברים מהאיגרת לתוך עולם הגן, כמסר וכתובנות לפתיחת השנה. הגננת תקרא ותעצור בנקודות השונות להסביר את הקשר שבין הדברים האמורים באיגרת ובין עולם הגן.

✓ אפשרות ב': הורים קוראים ומסבירים את ההקשר לימינו.

הגננת תקרין את האיגרת לפני כולם או תחלק צילום של האיגרת המקוצרת ותבקש מאחד ההורים לקרוא בקול לפני כולם. אפשר להציע לעצור בנקודות מסוימות ולהזמין את ציבור ההורים להתמקד במשפט מסוים באיגרת, ולברר עימם מה במשפט זה משקף את ההווה שלהם כהורים, איזה פרט בו נוגע במיוחד לפתיחת השנה בגן וכדומה. ניתן להתייחס לציפיות של ההורים מעצמם או מהגן, לבקשות מיוחדות, לחששות, לתקוות, לתפילות וכדומה.

בס"ד

✓ אפשרות ג: פעילות הורים .

הגננת תגזור את האיגרת לכמה חלקים. לכל אחד מההורים שיתנדבו - היא תיתן חלק אחד, והוא יקרא אותו בקול באוזני כולם. לאחר מכן הגננת וההורים יציעו הסבר השלכתי לעולם הגן.

שלב ב – פעילות

לאחר קריאת האיגרת והשיתוף, הגננת תציין:

אומנם את הרב יצחק נסים לא זכינו להכיר מקרוב, אך נחשפנו כעת לכמה מהערכים שהובילו אותו והנחו אותו בכל עשייתו. ערכים אלו ינחו וינתבו גם אותנו בשנה זו. נלמד לזהות את עקבות פסיעותיו שהותיר לנו למורשת בעשייתו ובכל פועלו, נצעד בדרך שהתווה לנו, ומתוך כך נכיר את דמותו ונלמד ממנו רבות.

עקבות ופסיעות בחול מתוות דרך וחותרם לפוסעים אחרי מי שהותירן. בתחילת השנה נצא לדרך חדשה. נלמד לזהות פסיעות ועקבות שהותיר לנו הרב נסים, ונצעד בעקבותיהן- בעקבותיו עם ילדינו.

להלן 2 אפשרויות לפעילות :

✓ אפשרות 1. באמצעות קלפי "עקבות בחול" (נספח 3)

הגננת תפזר את קלפי "עקבות בחול" (נספח 3) ותזמין את ההורים: הינכם מוזמנים לבחור קלף המייצג פסיעה או עקבה שבהן תרצו לצעוד השנה עם ילדיכם. לפניכם נקודות למחשבה. אנא חֲשְׁבוּ עליהן, ובהמשך נשמח שתשתפו את כולנו במחשבות שהתעוררו בכם בעקבותיהן:

1. בְּעֵקְבוֹת אֵילוֹ עֲקָבוֹת אֶרְצָה לַצֵּעוֹד בַּמַּהלך הַשָּׁנָה כְּהוֹרָה?
2. אֵילוֹ צַעֲדִים, אִם יִקְרוּ, יַעֲזְרוּ לִילֵד שְׁלִי לְהַסְתַּגֵּל טוֹב יוֹתֵר בָּגֵן?
3. אֵילוֹ פְּסִיעוֹת מִסְפָּרוֹת עַל הַלִּיּוּי שֶׁאֶרְצָה לָתֵת לוֹ בַּמַּהלך הַגְּדִילָה בָּגֵן?

✓ אפשרות 2. באמצעות קלפי "נעליים" (נספח 4)

הגננת תפזר את קלפי "נעליים" (נספח 4) ותזמין את ההורים לבחור קלף/ים ולספר:

1. אֵילוֹ נַעֲלִיִּים יִכּוּלוּ לַעֲזֹר לִילְדֵי בָּגֵן?
2. מֶה מִיּוֹחַד בְּנַעֲלִיִּים הָאֵלֶּה?

(לדוגמה: נעליים סגורות – הילד שלי זקוק שיחזקו אותו ושיעזרו לו להתארגן. אני מבקש ומצפה שתשמרו עליו וכדומה; נעלי בית – חשוב לי שירגיש בגן בנוח ושיחוש ביטחון כפי שהוא חש בבית וכדומה)

נקודות חשובות לדיון לשתי האפשרויות:

1. חשוב לדבר גם על הדרך ולא רק על הפסיעות עצמן. האם נרצה לעבור בדרך ישרה? סלולה? האם אנו נכונים להידרש גם לניווט ולהתמודדות עם אתגרים?
2. מה נעשה אם נפגוש מקומות ובורות בדרך? כיצד נגיב?
3. לעיתים הדרך יכולה להיות בטוחה וברורה ואנו מסוגלים לצעוד בה בעצמנו, ולעיתים אנו זקוקים לעזרה, לתמיכה או לסיוע של חבר או בעל מקצוע (מוסכניק) בדרך.
4. לעיתים כדי לצעוד בדרך נזדקק לשיתוף פעולה עם אחרים. נשאל עצמנו: מי יהיו השותפים שלנו?
5. חשוב להרחיב שכמספר ילדי הגן, כך מספר השבילים שבהם נפסע הן כצוות, הן כהורים והן כילדים. ועל כן, בגן העתידי אנו שואפים למצוא את המסלול המדויק לצמיחתו של כל ילד, בהתאמה לצרכיו. אנו קשובות לבקשות ההורים ולתובנותיהם, ונשמח להיות שותפות בצעידה במסלול המיוחד של הילד והוריו.

שלב ג – סיום וסיכום

- הגננת תסכם את הנקודות החשובות שעלו בדיון, תזכיר שהתחלנו מהיכרות עם הרב יצחק נסים זצ"ל שלאור דמותו נפסע השנה. הגננת תדגיש את השאיפה למצוא לכל ילד וילדה את המסלול המדויק להם, ואת הצורך בשיתוף פעולה כדי שהדבר אכן יקרה.
- לסיום הערב מומלץ לחלק להורים צ'ופר (אפשר להניח את הצ'ופרים על הכיסאות כבר בתחילת הערב וכעת להסב אליהם את תשומת הלב), כגון מחזיק מפתחות של נעל / קרוקס / כפכף – או כרטיס קטן שעליו יופיע הכיתוב "להתחיל ברגל ימין" ולצידו מספר הטלפון של הגננת והזמנים שבהם תוכלו להתקשר עימה. לדוגמה:

בואו נפסע יחד לשנה מוצלחת...

שלכם, עדנה, מנהלת הגן

טלפון: 2222222

אשמח שנהיה בקשר בשעות הערב בין 20:00–21:30.

- הגננת תסיים בברכה לשנת צעידה מוצלחת לכולם בדרכים טובות ונעימות.

נספח 1

והימים הנוראים הם ימים של צמיחה / הרב יצחק נסים זצ"ל
"דברים הרבה עמדו לעם ישראל לקיימו וקבעו את גורלו. מן המופלאים שבהם הוא
התחדשות של העם מדי שנה בשנה.
(התחדשות של ילדינו בהגעה לגן בתחילת השנה, בהתחדשות ובהתרגשות שלנו כצוות,
כהורים וכילדים)
ראשית השנה לגבינו אינה תופעה קבועה וחולפת כבכל העמים, אלא צמיחה מחדש, ואין זו
באה אלא-אם-כן מסתיים כל שבעבר.
(בכל מעבר יש סיום הפרק הקודם, סגירתו ופרדה ממנו, ותחילה של פרק חדש שמצריך
הסתגלות. כך גם אצלנו: הילדים וההורים חווים פרדה מהמעון, מהמשפחתון או מהגן הקודם,
ופותחים בהיכרות עם מסגרת גן חדשה ובהסתגלות אליה ולכלליה)
נרעשים אנו מאימת הדין, מדקדקים במעשינו, מתפללים ומתחננים למען תכלה שנה
וקללותיה תחל שנה וברכותיה. לכן עם כל הפחד והאימה מהימים הנוראים אנו ששים
לקראתם ואין הם לנו ימי צער ותוגה אלא ימים של שמחה ותקווה.
(גם בנו, מנהלות הגן וההורים, מקננים לא מעט חששות, פחדים ושאלות לגבי הלא נודע
והלא מוכר, אבל לצידם מפעמת בכולנו התרגשות של התחדשות, ואנו שמחים לקראת
העשייה החדשה. ההתחלה החדשה מביאה בכנפיה הזדמנות נפלאה ליצירה משותפת. אנו
נושאות תפילה ותחינה שתבוא לידינו עשייה של ברכה עבור הגן ועבור כל ילד שהוא נשמה
ייחודית)
שומה עלינו, אפוא, בימים האלה... להתייחד עם עצמנו, לנסות להיטיב דרכינו ולראות מהם
חובותינו לכלל ולפרט.
(עלינו לברר היכן תבוא לידי ביטוי השותפות שלנו כהורים בגן, עד כמה נהיה בקשר עם
מנהלת הגן, עד כמה נפעל כדי שהקשרים של ילדינו עם ילדים אחרים מהגן יבואו לידי ביטוי
גם בשעות אחר הצהריים...)
זוהי התועלת שיש לו לאדם מימי התשובה... בהם ההנאה הרוחנית מן התפילות ומהפיוטים,
בתוכנם העצום, בעושר המחשבה שהם מקנים לנו, שנהנותם קיימת ושמכוחם אנו מתעלים.
(נישא תפילה שעמלנו יניב את הפירות הנכונים, ונראה ברכה ושמחה במעשי ילדינו)

ניתן כל זאת אל ליבנו, נשוב לשאוב ממעיני הישועה של מקורותינו ונהיה זכאים לחזות בהתגשמות דבריו של ישעיהו הנביא (מט, יח-יט): "שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך...".

אני מברך את כל בית ישראל שייתן לו ה' עוז וכוח לעמוד בכל המשימות הקשות שהוא ניצב לפניו יברך השם את עמו בשלום וישכון העם לבטח בארצו השלמה."

נספח 2

דרשות ומנשרים

הימים הנוראים הם ימים של צמיחה
ערב ראש השנה תשל"א

דברים הרבה עמדו לעם ישראל לקיימו וקבעו את גורלו. מן המופלאים שבהם הוא התחדשות של העם מדי שנה בשנה.

ראשית השנה לגבינו אינה תופעה קבועה וחולפת כבכל העמים, אלא צמיחה מחדש, ואין זו באה אלא-אם-כן מסתיים כל שבעבר. נרעשים אנו מאימת הדין, מדקדקים במעשינו, מתפללים ומתחננים למען תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה. לכן עם כל הפחד והאימה מהימים הנוראים אנו ששים לקראתם ואין הם לנו ימי צער ותוגה אלא ימים של שמחה ותקווה.

דרכן של אומות להקל ראש בימי ראשית השנה, ואנו מתוועדים בבתי כנסיות מתייחדים עם עצמנו ומשתדלים להתפשט מהגשמיות. מבקשים על עצמנו ועל העם כולו, על ארצנו ועל העולם כולו.

האדם נברא מוגבל ומלא יצרים, ואם כך בכל דור ודור על אחת כמה וכמה בימינו, שאינו נחשב אלא גרגיר חול במכונה האדירה של העולם. מי מאזין לשוועת הדל, ומי רב ריב אלמנה, ומי חס על יתום וגר? הרגש האנושי הולך ומתקפח, הלב מתאבן ואנו מסכימים לכל תופעה שבראשיתה היא מחרידה ואחר-כך הולכת ונעשית טבעית. אשרינו שזכינו לימים שבהם כל העם עושה חשבון נפשו כיחיד וככלל, בין מי שמקיים מצוות ובין מי שאינו מקיים, כי זוהי מסורת הדורות.

שומה עלינו, אפוא, להיפרד בימים אלה מהחולשות שבאדם, להתייחד עם עצמנו, לנסות להיטיב דרכינו ולראות מהם חובותינו לכלל ולפרט. זוהי התועלת שיש לו לאדם מימי התשובה לעומת המבלים ימים אלה בתאוות למיניהן, שבטרם יחלופו, השיעמום נותן בהם אותותיו. מה שאין כן ההנאה הרוחנית מן התפילות ומהפיוטים, בתוכם העצום, בעושר המחשבה שהם

מקנים לנו, שנהנותם קיימת ושמכוחם אנו מתעלים.

ניתן כל זאת אל ליבנו, נשוב לשאוב ממעיני הישועה של מקורותינו ונהיה זכאים לחזות בהתגשמות נבואתו של מיכה (ה, ו): "והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל מאת השם כרביבים עלי עשב, אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני-אדם", ודברי ישעיהו הנביא (מט, יח-יט): "שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך... כי חרבתיך ושממתיך וארץ הרסתיך כי עתה תצרי מיושב ורחקו מבלעיך".

אני מברך את כל בית ישראל שייתן לו ה' עוז וכוח לעמוד בכל המשימות הקשות שהוא ניצב לפניו, יחזק את צבא ישראל להרחיק את מבלעיו וישיב את הבנים האובדים לעמם ולארצם. יברך השם את עמו בשלום וישכון העם לבטח בארצו השלמה.

קריאתנו לשלום, שמחים בבניין ירושלים, וששים בעבודת הבורא, ונודה לו שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

נספח 3 – קלפי "עקבות בחול" – מצורף בסוף העלון.

נספח 4 – קלפי "נעליים" – מצורף בסוף העלון.

בס"ד

בית מדרש הורים וכישורי חיים סדנה לאסיפת הורים- "מעשה ניסים"

כתבה: צופית בן אבי, מדריכת במ"ה מחוז צפון

רציונל :

תחילת שנת הלימודים מביאה עימה הזדמנויות חדשות. זו שעה נהדרת להורים להתבונן בכוחות הנפש המצויים בילדיהם, ובכישורי החיים שאותם היו רוצים להקנות להם או להעצים בהם. השיתוף הכן בקבוצת ההורים בהנחיית הגננת, יוצר חיבור ראשוני ברמה הרגשית בין ההורים לגננת ובין ההורים לבין עצמם, והוא עשוי להתפתח לשותפות רציפה ומפרה לאורך כל השנה.

הרב יצחק נסים זצ"ל, דמות המופת בשנת תש"פ הבעל"ט היה מיוחד בכוחות הנפש שלו ובהם היכולת להנהיג, להעמיק ולבטא את דעותיו בצורה מדויקת וגם לאהוב אהבת אמת את השונים ממנו.

בסדנה ההורים יתבוננו בכוחות ילדיהם לאור כוחות הנפש וכישורי החיים של הרב יצחק נסים.

סדנה זו בנויה על יסודות הפסיכולוגיה החיובית, המושתתת על התפיסה שדימוי חיובי מביא לפעולה חיובית. המודעות של האדם לכוחותיו ולמשאביו הפנימיים מאפשרת לו לנוע קדימה ולהתקדם באתגרי חייו השונים. אין בתפיסה זו כדי לבטל את הקשיים, הבעיות והרגשות השליליים שעומדים מעומדם כל אחד מאיתנו במהלך חייו, אולם היא מציעה להפנות את הזרקור ולהאיר את הצדדים החיוביים שבחיינו, ולהתמקד בתחומים ש'עובדים' היטב (Cooperider,1987).

על פי בנדורה (1997), תרומה חשובה להשגת תחושת מסוגלות עצמית יש לשכנוע מילולי המושמע מפי אנשים אחרים משמעותיים, בעלי השפעה, כמורים או הורים. כאשר המבוגרים המשמעותיים בחיי הילד מדגישים את ההצלחות והכוחות שלו, תחושת המסוגלות הכללית שלו תועצם, והוא יחוש בטוח בעצמו לגשת למילוי משימות שונות. הילד יאמין כי יש בכוחו לגייס את המוטיבציה ואת המשאבים הקוגניטיביים ולבצע את הפעולות הנדרשות כדי להצליח.

ניתן להעמיק בקריאת הפרק על תפיסת הפסיכולוגיה החיובית [וחיזוק החוזקות](#).

מטרות

1. העצמת ההורה כמבוגר משמעותי שבכוחו להשפיע לטובה על ילדו.
2. נתינת הזדמנות להורים להתבוננות בכוחות של ילדיהם.
3. היכרות ראשונית עם דמותו של הרב יצחק נסים.
4. הזדמנות לשיח משותף והתכווננות הורה-גננת לקראת השנה החדשה.

אביזרים

- קלפים המציגים כוחות (נספח 1)
- זף עבודה

מבנה הסדנה

- שלב א- הקדמה וחיבור לרב יצחק נסים
- שלב ב - בחירת הקלפים
- שלב ג - עבודה אישית
- שלב ד – סיכום

מהלך הסדנה

על הרצפה פרוס בד

שלב א: הקדמה וחיבור לרב יצחק נסים זצ"ל

המנחה יאמר למשתתפים את הדברים המובאים להלן. בכל פעם שיזכיר בדבריו כוח מסוים, יניח את הקלף המתאים על הבד, כפי שמפורט להלן.

התברכנו השנה בילדים נפלאים, שלכל אחד מהם כוחות נפש שהוענקו לו מהקב"ה. חמוש בכוחות אלו הוא מתמודד עם האתגרים, משיג מטרות, ומתעלה.

השנה דמות המופת של החמ"ד היא דמותו הרב יצחק נסים, הרב שנולד בבגדאד, זכה לעלות לארץ ישראל בשנת תרפ"ה ולשמש כרב ראשי לישראל. הרב "נעזר" בכוחות נפש מרובים ומגוונים. בענווה גדולה, לאור מאמריו ופועלו, ניסינו להתחקות על כוחות הנפש שעשויים להוביל תלמיד להשפעה חברתית חיובית ולהצלחה לימודית ותורנית.

הרב יצחק נסים היה פוסק מעמיק ולמדן מופלג, ולצד זה היה ידוע בראייתו הרחבה ובבקיאותו בהווית עולם. ממקומות שונים בארץ ובעולם נהרו אליו להתייעצות, והרב בירור לעומקו כל עניין ציבורי או אישי, והגיב בדרכו המיוחדת.

המדינה הייתה אז בשנותיה הראשונות. היה ברור כי לתוצאות מאבקי הרבנות הראשית תהיה השפעה באותם זמנים וגם בעתיד, כגון: בפולמוס "מיהו יהודי", הרב פעל שהגדרת הלאום היהודי תיקבע על פי ההלכה ולא על בסיס הצהרת האדם שהוא יהודי.

ברבים מפסקיו נראה שהרב נסים הקדים את השיח הקיים כיום. למשל בעניין ברכת נשים בעת קיום מצוות עשה שהזמן גרמן. הרב נסים פסק שגם להולכות אחרי דעת מרן ראוי לברך, וזאת משום שהמציאות כיום השתנתה, ונשים קוראות, מתפללות ולומדות, והיות שהן שותפות לפעילות הדתית, ראוי להן גם לברך (שו"ת יין הטוב, אורח חיים א). הרב נסים עודד נשים לשאול אותו שאלות בהלכה, והקפיד שהדברים יתפרסמו בשמן ולא בשם בעליהן, כדי שהכול ידעו שגם נשים מעורבות בחיי הדת וההלכה.

❖ **הכוחות שיש להניח על הבד: הכוח להעמיק, הכוח להרחיב ידיעות, הכוח לשאוף למעלה, הכוח להנהיג, הכוח להתמודד עם שינויים ומעברים, הכוח למצוא פתרונות, הכוח לחשוב קדימה, הכוח לשנות.**

בנו מספר כי בשנת תשכ"ד, הגיע האפיפיור לביקור בירושלים, והרב התבקש להצטרף למשלחת מקבלי פניו לצד הנשיא וראש הממשלה. הרב חשב שהיהדות תרמה לאנושות ערכים ומוסר יותר מן הנצרות והאסלם, וכי האפיפיור צריך לבקר את הרב בלשכתו, ובכך לחלוק כבוד לתורה וליהדות. מסכת לחצים אדירה הופעלה על הרב כדי שישנה את דעתו, אך הרב ביטא את מחשבותיו ועמד על דעתו באומץ. לאחר ביקור האפיפיור, נשלחו לרב מברקים מכל יהודי העולם להודות לו כי בעמידתו זקק את קומתו.

להרחבת האמירה שהובאה לעיל נביא להלן את הסיפור כפי שסיפרה אותו נכדתו:

מפורסם אחד נקשר בשמו של סבי, ביקורו של האפיפיור ומעשה שהיה כך היה:

בחורף תשכ"ד החליט האפיפיור פאולוס השישי לבקר במקומות הקדושים לנצרות בארץ. התכונה לקראת ביקורו הייתה רבה. אפילו כביש חדש נסלל לכבודו, כביש שעד היום יש הקוראים לו כביש האפיפיור. המדינה התכוננה לקבל את פניו בטקס ממלכתי, אשר במסגרתו היה צריך הראשון לציון ליטול חלק בקבלת פניו של האפיפיור במגידו, אך הרב הראשי סירב.

הוא סבר שאם הוא יוצא לקבל את פני האפיפיור, אזי על האפיפיור, כראש הדת הקתולית, להשיב ביקור גומלין לראש הדת היהודית או לעשות מחווה כלשהי של נימוס כלפי הדת היהודית. הוא סבר שאם לא יתקבל תנאי, עלול להיווצר חלילה הרושם שמעמד הדת היהודית והעומדים בראשה - נחות. הרב לא היה מוכן לתת יד להיווצרות רושם כזה.

סירובו עורר את זעמה של ממשלת ישראל. התקשורת ביקרה אותו וכתבה עליו דברי שטנה. טענו כנגדו שבסירובו הוא גורם נזק גדול למדינה ועלול להביא פורענות על העם היהודי כולו, כולל יהודי התפוצות, שעלולים לסבול מהתנכלויות מצד הנוצרים. האיומים לפטרו מתפקידו והניסיונות הרבים לשנות את דעתו – לא צלחו. כאיש עקרונות וכשומר על כבודה של היהדות עמד על שלו.

תוצאות הביקור הצדיקו את עמדתו של הרב נסים, ואף אלו שהתנגדו תחילה לעמדתו הודו: "זקפת את קומתנו".

נדמה כי תכונה זו של זקיפות הקומה היהודית והעשייה ללא משוא פנים מאפיינת את אישיותו של סבי בכל דרכיו וגם בכהונתו כרבה הראשי של ישראל.

תחושת האחריות כלפי התורה, העם והארץ היא אשר הכתיבה את הליכותיו, מעשיו והחלטותיו במהלך ח"י שנות כהונתו.

כתבה: נכדתו, אפרת נסים

❖ הכוחות שיש להניח על הבד: הכוח לבטא את מחשבותיו, הכוח לדייק מחשבות ודעות, הכוח להיות אמיץ, הכוח לעמוד על שלו.

בדרשתו הראשונה, בטקס הכתרתו לרב ראשי, אמר הרב נסים כי מטרתו של הראשון לציון היא "לקרב ולא להרחיק". אמירה זו הייתה סיסמה שלאורה פעל בחייו. הרב שאף מאוד לקדם הידברות ויצירת יחסי רעות בין כל חלקי העם, כולל היהודים שנתרחקו מקיום מצוות התורה. הוא הפתיע את הציבור בביקוריו בקיבוצי ה"שומר הצעיר" ובפסקיו מרחיקי הלכת. בהיענותו לכל פנייה, שאלה או הזמנה, הפך הרב את הרבנות מרבנות של היהדות הדתית לרבנות של כל היהודים. גישתו, שיחותיו ויכולתו המופלאה להסביר השקפותיה של היהדות, משכו את ליבם של הרחוקים, הגבירו את ההבנה ההדדית וקירבו לבבות.

להרחבה כדאי לצפות בסרטון: [מן ההר אל העם](#)

❖ הכוחות שיש להניח על הבד: הכוח לעודד את האחר, הכוח להתחבר ל"כאן ועכשיו", הכוח לסייע לאחר, הכוח לחדש וליצור, הכוח לאהוב גם את מי שחושב אחרת ממנו, הכוח להתקרב וליזום קשר, הכוח לחבר ולגשר, הכוח להאהיב את המצוות.

טרם מלחמת ששת הימים לא חדל הרב נסים מלהביע צער ו כאבו על שליהודים אין דריסת רגל בירושלים העתיקה, ועל שהגישה לכותל המערבי ולמקומות הקדושים נמנעת מהם. זיכה ה' וראה בירושלים שחוכרה לה יחדיו לאחר מלחמת ששת הימים. הרב התרגש מאוד, באיגרותיו הוא הודה לקב"ה על כי "נשתנו למעננו מערכות הטבע", קרא לכולם לעלות לירושלים ולהתפלל לגאולה שלמה.

❖ הכוחות שיש להניח על הבד: הכוח להתפלל, הכוח להודות, הכוח להתרגש.

להעמקה בדמותו של הרב כדאי לעיין באתר החמ"ד - [הרב יצחק נסים זצ"ל](#)

שלב ב - בחירת הקלפים

המשתתפים מתבקשים לחשוב על הילד/ה שלהם, על המיוחד שבו/ה. ואז להתבונן בקלפים המפוזרים ולבחור מתוכם שני כוחות:

1. כוח אחד שיש לילד/ה שלו/ה;
2. כוח של ההורה הבא לידי ביטוי בתפקידו כהורה ובליווי שהוא מלווה את הילד/ה.

בסבב, במליאה, כל הורה יכול להציג את בחירתו ולדבר על שני הכוחות שבחר או על אחד מהם.

הערות לגנת

1. בהנחיה חשוב להתפעל מהכוחות, להודות על השיתוף ולהדגיש את המשותף בין הילדים ובין ההורים לחיזוק תחושת האחדות.
2. חשוב לדבר על חשיבות הכנות והשקיפות בקשר בין הגן להורים (הרב יצחק נסים נהג לדבר בכנות וסלד מן החנופה), על השותפות בראיית הילד על כוחותיו וצרכיו. נדגיש כי בגן אנו מחנכים לאור דמויות מופת, אך ברי לכולם שעיקר החינוך נעשה בבית, והמודל העיקרי לחיקוי הוא ההורים. נכיר בטוב ונציין כמה טוב שתלמידנו זכו להורים שניחנו בכוחות כאלו.

בסיכום החלק הזה, בכל תלמיד טמונים יסודות טובים, ואם יינתנו לו התנאים הנאותים הוא יוכל להתפתח ולצמוח להיות אדם גדול, ולמלא כל תפקיד שירצה בו. מתחבר לכך שהמקום של החינוך הוא לראות את הכוחות שבכל אחד ואחד, ולהאמין שכל תלמיד יכול לצמוח להיות רב ראשי או אישיות מדהימה אחרת.

שלב ג - עבודה אישית לגנת תחלק לכל הורה דף – נספח 2

בחלק הראשון ההורים יכתבו דברים המפונים לגנת:

- ✓ ציון כוחותיו של הילד.
- ✓ רעיונות של ההורים (המבוססים על ניסיונם והבנתם) והצעות לגנת לדרכים לשכלול כוחות הילד הזקוקים לחיזוק.

כוח מיוחד של ההורה שהוא מוכן לתרום לטובת הגן.

שלב ד – סיכום

הגנת תבקש שכל אחד מההורים יאמר מילה לסיכום הערב/הפעילות (סבב).

לאורך שנה

מצורפים צמידי כוח, מדליות כוח לחלוקה לילדי הגן לאורך השנה.

נספחים:

נספח 1 - קלפים של כוחות

1. הכוח להעמיק
2. הכוח להתפלל
3. הכוח לעודד את האחר
4. הכוח להתחבר ל"כאן ועכשיו"
5. הכוח לשאוף למעלה
6. הכוח להרחיב ידיעות
7. הכוח לסייע לאחר
8. הכוח לבטא את מחשבותיו
9. הכח לאהוב גם מי שחושב אחרת ממנו
10. הכוח להתקרב וליזום קשר
11. הכוח להנהיג
12. הכוח לדייק מחשבות ודעות
13. הכוח להיות אמיץ
14. הכוח לחבר ולגשר
15. הכוח להודות
16. הכוח לחדש וליצור
17. הכוח להתרגש
18. הכוח להאהיב את המצוות
19. הכוח לעמוד על שלו
20. הכוח למצוא פתרונות
21. הכח לשנות.
22. הכוח להתמודד עם שינויים ומעברים
23. הכוח לחשוב קדימה

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

נעים להכיר - גן - _____

שם הילד: _____

הכוחות של ילדי: _____

כוח שאני רוצה לפתח בילדי: _____

כוח שלי כהורה לעזור/ לתרום לגן: _____

שם ההורה: _____

מדליות וצמידי חיזוק

הכות אַעצוד אַת
האַתּר

הכות אַהתפּאַע

הכות אַהתחבּר
אַ"כאַן ואַכשין

הכות אַשאַוּע
אַמאַע

הכות אַהרתּיבּ

הכות אַסיַע אַאַתּר

הכח לאהוב גם

מי שחושב אחרת

ממנו

הכוח לאטא את

מחשבותיו

הכוח להנהיג

הכוח להתקרב

וליצום קשר

הכוח להיות אחים

הכוח לדבוק

מחשבות ודעות

הכות אמצוא

פתרונות

הכת אשנות

הכות אחשוב

קצימה

הכות אהתמודד עם

שינויים ומצבים

הכח אהודות

הכוח אחר ואלשר

הכוח אהודות

הכוח אחר

הכוח אחר
שאו

הכוח אהודות
את החיות

בס"ד

"אמונה ומדע" לאורו של הרב יצחק נסים זצ"ל

סדנת פתיחת שנה להורי ילדי הגן

כתבה: אילת שטרן, מדריכת במ"ה מחוז צפון

רציונל:

כותב הרב ניסים בתשי"ז: "אין סתירה בין דת ומדע. חקר הטבע צריך להביא מטבעו לחיזוק האמונה. שהלא אין כמותו אשר יכול להוכיח מה נפלאו ומה עצמו דרכי ההשגחה ומה עמקו סודותיה. אסור לאדם לנצל את הכוח שניתן לו מלמעלה לחקור ולהבין, לשם התמרדות חלילה, באותו כוח עליון שמכוחו הוא בא... ולא שחלילה שכל כמה שהוא רואה מרחק גדול בינו לבין ההווה גדלה אמונתו וככל אשר הוא מתקרב לדעתו להבנת סודות הבריאה הולכת מתמעטת ומתרופפת בו אמונתו. במדע הוא רואה את עיקר התכלית שאליו ורק אליו צריך לשאוף ולשעבד את כוחותיו..."

לקישור למאמר של הרב יצחק נסים זצ"ל "תורה ומדע" [לחץ כאן](#).

מטרת המפגש:

בעידן בו תופס מקומו של החקר מקום חשוב ומשמעותי יותר ויותר, בכל מקום כמו גם בגן, נהרהר יחד כיצד נוכל לרתום את המדע והחקר להעצמת האמונה בקב"ה ונתעל אותו לאפיקים רוחניים וחברתיים...

סדנא תבלינים: שיתוף חוויתי:

לכל תבלין איכויות ותכונות רפואיות מעשה בריאת הקב"ה. הגננת תציג בפני ההורים כרטיסיות עם שמות תבלינים ותכונותיהם או לחילופין קערות עם תבלינים (כפי שמופעים ברשימה, ראי נספח)

אפשרות א: כל הורה בוחר תבלין (או יותר) אליו הוא מתחבר: תבלין מייצג תכונה שהוא היה רוצה שתהיה בו, שהוא מעריך - ניתן לבחור יותר מתבלין אחד.

אפשרות ב: כל הורה בוחר עבור ילדו תבלין המבטא איחול לשנה החדשה, תכונה שהיה מעניק לילדו או מחזק אותו בתבלין זה.

לאחר מכן נעשה שיתוף בבחירת התבלינים. חשוב לרשום את הדברים על מנת שנוכל להבין ולהכיר את ההורה יותר טוב: ללמוד את חזקותיו, חששותיו, או לחלופין להכיר את הילד יותר טוב דרך התיאור של הוריו, דרך האיחולים שלהם והבנה למה הוא זקוק.

נוכל לתת סקירה קצרה על עוגני הגן העתידי ועל הדרכים בהם ילד לומד (מתוך החוברת עשיה חינוכי בגן הילדים, בפרק דרכי פעולה של מחנכים בהתאמה לדרכי למידה של ילדים): ילדים לומדים כשהם יזמים ופעילים, כשיש להם חופש לבחור, תוך התנסויות חוזרות בסביבה, תוך הבניה של הקשרים וידע קודם, כשיש להם מרחב זמן לפעול ולהעמיק, כשמתאפשרת חוויה של הצלחה, מתוך עניין קרוב לליבם, מתוך משחק, מתוך אינטראקציה עם מבוגרים וילדים אחרים, כשהם ניצבים בפני בעיה,

שאלת במ"ה לדיון:

אפשרות א: כיצד אנו יכולים לעודד ולטפח חקר ולמידה משמעותית של ילדים? אילו פעולות אנו כמבוגרים יכולים ליצור לילד במרחב שלו על מנת לאפשר ולזמן לו חקר והתנסויות?

נכתוב על דף גדול כל אחת מדרכי הלמידה, ההורים יעברו בין הדפים השונים ויכתבו אלו פעולות אפשר לעשות בכדי לאפשר התפתחות דרך הלמידה ולאחר מכן הגגנת תספר כיצד היא מאפשרת בגן את התפתחות הילד בדרכים השונות.

לדוגמא:

הילדים לומדים כשהם יזמים ופעילים ויש להם חופש לבחור:

מתלהבים מיזמה של ילד ותומכים בהם. מחזקים תחושת יכולת ושליטה בבחירות האישיות של הילד, מאפשרים זמן ומקום, מעודדים השערות והתנסויות שונות, משוחחים עם הילד על הניסוי ומרחיבים את הידע והסקרנות, מציעים חומרי התנסות ועזרה.

אפשרות ב: נדון באחת או יותר מהשאלות:

כיצד אנו יכולים לחבר את הילדים לחקר תופעות טבע קרובות אלינו בחיי היום יום, להעצמת החיבור למהות החיים. מהי תרומת הבנת הטבע לאישיותו של הילד? לאמונתנו בקב"ה ובעולמו?

ניתן להזכיר או הוסיף לימוד על צבעים במקרא: במלאכת המשכן, טלית, וכד'...

לאחר השיח נאסוף את התובנות מתוך רצון לעודד ולתת מקום משמעותי גם בבית וגם בגן לחקר והתקרבות לטבע ולאמונה בקב"ה.

סדנא חוויתית:

סדנא להפקת צבעים מתבלינים וחומרי טבע: ההורים והגננת יכינו תמציות צבע ויקשטו כרטיס ברכה לילדם, יכתבו לו ברכה או איחול לשנה החדשה.

לאחר קבלת הכרטיסים מההורים הגננת תחקור עם הילדים את הכרטיס ותיצור איתם את הצבעים להכנת כרטיס מהילדים להורים או לקראת ראש השנה.

תבלינים: מכורכום, פפריקה, (מיצוי צבע של התבלינים נעשה ע"י ערבוב תבלין עם מעט שמן והוספת מים לאחר המסתו).

תמצית צבע משקיית תה (אפשר בצבעים שונים ע"פ צבע תמצית תה),

תמצית סלק מבושל,

אפשרות נוספת: הגננת תערוך עם ההורים ניסוי בשינוי צבע של כרוב סגול:

לקישור לסרטון [לחץ כאן](#).

נספחים:

צמחים פירות וירקות ליצירת צבעים

גוונים של כתום-עלי דפנה, קליפות בצל, חזזית (סוג של צמח), גזר.

גוונים של ורוד-תות שדה, סלק טרי, דובדבנים, פטל, ורדים ולבנדר בתוספת מיץ לימון ונענה משמשים כצבע ולימונדה.

גוונים של חום-קליפות עץ אלון, עלי סמק, אגוז, שקיות תה, קפה, בלוטים,

גוונים של סגול-כרוב אדום, לבנדר, ענבים, אוכמניות, שורשי עץ דובדבן, תות.

גוונים של אדום-פרי הסמק, שורש הסלק, עלי כותרת מוורדים, קליפות בצל אדום.

גוונים של שחור ואפור-שורשי האירוס, עלי סומק.

גוונים של ירוק-עלי תרד, עשב/דשא, סרפד, פטרוזיליה.

גווי צהוב- קליפות בצל, פריחות ציפורני חתול, סלרי (כרפס), קליפת עץ סומק, פרחי שן ארי, פרחי נרקיס.

(סומך,ע), גננת חט"צ (2003) שם המאמר: "הפקת צבע מן הטבע". הוצאת: ק.מלאכי.

כרטיסיות תבלינים ותכונותיהם:

כמון:

יכולת להעריק את מה שיש
ולחיות בסיפוק (צ"פ שיטת פוסקי)

נענע:

תנועה מתמדת במרחב,
חקירה דרך אומנות והבעה
אישית (צ"פ שיטת פוסקי)

קינמון:

חוט, נתינה ללא תנאי,
תקשרת בונה ומקדמת (צ"פ
שיטת פוסקי)

אורטנו:

יכולת לראות יופי פנימי
(צ"פ שיטת פוסקי)

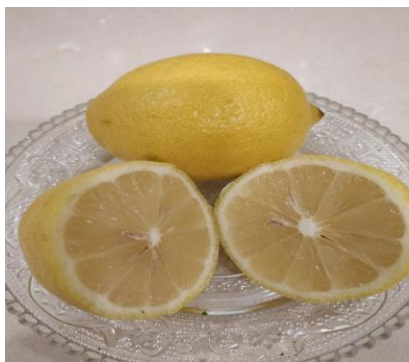

אימון:

התאכרות על מכשולים

יכולת ראיית הטוב (צ"פ שיטת
לוסקי)

פטרוליזיה:

קביצת יצדים,

הפקת שמחה מתהליך (צ"פ
שיטת לוסקי)

לרצוי צ'יה:

אנרצ'יה מתחדשת,
היכולת לברוא דברים מחדש
(צ"פ שיטת פוסקי).

אלוורה:

כוח האינפוזי והשינוי (צ"פ שיטת
פוסקי).

מלח:

אחריות אישית, טוב טעם,
משמעות (צ"פ שיטת פוסקי)

אלו מוסקט:

הוצאת כוח הדיבור אל
הפועל,

התמודדות עם בעיות (צ"פ שיטת
פוסקי)

א'נא'נר: (לנאויל)

הובאה של האב, נתינה,
חברות. התנדבות (צ"פ שיטת
לסקי)

פטרוליאיה:

קביצת יצדים,
הפקת אחיה מתהליך
(צ"פ שיטת לסקי)

מלח:

אחריות אישית, טובה טעם,
משמעות (צ"פ שיטת לוסקי)

אלול מוסקט:

הוצאת כוח הדיבור אל
הפועל,

התמודדות עם בעיות (צ"פ
שיטת לוסקי)

א'נ'א'נ'ר (לנאוויל)

הובאה של האב, נתינה,
חברות. התנדבות (צ"פ שיטת
לוסקי).

עלי דפנה:

יכולת מחק, הומור,

תחושת הצלחה (צ"פ שיטת לוסקי).

כאון:

יכולת להעריק את מה שיש
ולחיות בסיפוק (צ"פ שיטת
לוסקי).

נענע:

תנועה מתמדת במרחב,
חקירה דרך אומנות והבעה
אישית (צ"פ שיטת לוסקי).

קינמון:

חוט, נתינה ללא תנאי,
תקשרת בונה ומקדמת. (צ"פ
שיטת לוסקי).

אורטנו:

יכולת לראות יופי פנימי
(צ"פ שיטת לוסקי).

תפילת הדרך – תפילה על הדרך

כתבה: לאה לוי- יועצת ומדריכת ארצית מחוז ירושלים

אספת הורים ראשונה

המטרה : ליצור דיבור והקשבה בין צוות הגן לבין ההורים, ובין ההורים לבין עצמם.

לשחרר לחצים ולעודד מעורבות הורים במקום התערבות.

מהלך הסדנה :

- ❖ פתיחה - ספרי להורים שחשוב לך שהם יהיו חלק משמעותי מנוף הגן. שהם יהיו חלק מתוכנית העבודה של הגן מפני שאת כגונת, מאמינה, שהצלחת הילד בכל תחום תלויה בקשר המשמעותי שיכול להיווצר בין הגן לבית ובין ההורים כקהילה.
- ❖ הזמנה – הזמיני את ההורים לחשוב על הילד שהם מכניסים לגן, לדמיין אותו לרגע, ולחשוב על הדרך שהוא הולך לעבור השנה בגן. כעת את רוצה שלכמה רגעים, הם ישאירו את כל מה שלא קשור לילד הזה מחוץ לדלת, ושהם יתמקדו רק בו ובדרך שלו.
- ❖ חלקי להורים את "תפילת הדרך" (מצ"ב) ואמרי להם שכשאת קוראת את התפילה את רוצה שהם יחשבו על הדרך של הילד בגן.
- ❖ חלקי להורים כלי כתיבה ובקשי מהם לכתוב מילה אחת מתוך התפילה שהרגישו אליה חיבור חזק כשחשבו על ילדם ועל הגן. זו יכולה להיות מילה המבטאת צפייה, חשש, משאלה, ועוד..
- אפשרות נוספת:
- ❖ אם נראה לך שההורים יכולים להעמיק יותר אפשר לבקש לכתוב שלש מילים מתוך התפילה:
 - מלה ראשונה – התפקיד ההורי – מה הילד שלכם צריך מכם בדרך החדשה?
 - מלה שנייה – מה החשש שלכם על הדרך הזו?
 - מלה שלישית – תפילה – מה אני צריכה מהקב"ה כדי לעזור לילדי בדרך שלו?
- ❖ שיתוף במחשבות שעלו תוך כדי (שתי אפשרויות, בחרי את האפשרות אליה את מתחברת יותר על סמך ניסיוןך והיכרותך עם האוכלוסייה): בכל אפשרות אנא רשמי את מה שההורים אומרים, נסי לרכז לעצמך באילו תחומים הם נוגעים ומה באופן כללי עולה

מהמילים שלהם. תגידי שאת לוקחת לתשומת ליבך את הדברים ותשלבי אותם בתוכנית הגן לאורך השנה.

➤ אפשרות א' – חלקי את ההורים לזוגות ובקשי מהם לשתף זה את זה במילים שעלו, לאחר השיתוף בזוגות, בקשי לשמוע שניים שלושה זוגות על דברים שעלו להם/התחדשו להם במהלך השיחה?

➤ אפשרות ב' – הציעי להורים לשתף את הקבוצה במה שעלה בהם תוך כדי המחשבות על הדרך של ילדם? מה הם החששות? מה התפילות? והאם יש להם משהו שהם רוצים לבקש ממך כגננת?

❖ סיכום ביניים – גם כאן אני מציעה שתי אפשרויות:

➤ אפשרות א' – תפילת הדרך קבוצתית – חלקי להורים דפים לבנים, ובקשי מהם לבחור את המילה שהכי משמעותית להם מתוך המילים שבחרו. לאחר מכן, בקשי מהם לכתוב על הדף הלבן מילה שדומה לה, על פי תחושתם האישית (לדוגמא: שלום – רוגע). כעת, בקשי מכל הורה להניח את הדף עם המילה מולו. ואז, בקשי מההורים להרכיב מכל המילים תפילת הדרך קבוצתית של הורי הגן לילדי הגן. את התפילה כתבי בגדול ותלי על קיר בגן.

➤ אפשרות ב' – תפילת הדרך אישית – חלקי להורים דף מעוצב ובו פתיח לתפילת הדרך אישית (מצ"ב דוגמא) בקשי מכל הורה/זוג הורים לכתוב תפילת הדרך אישית לבנם. אמרי להם שאת תשימי את התפילות במעטפות שייתלו על קיר בגן, ובמהלך השנה תוכלי לקרוא לילד מתוך התפילה שכתבו לו הוריו. ובסוף השנה, אפשר יהיה לחזור ולהביט בתפילה ולראות את הדרך שהילד עבר.

❖ סכמי בכך, שתפילת הדרך בכוונה נכתבה על ידי חז"ל ברבים, על אף שיועדה גם לקריאה אישית של כל יהודי בכל מקום בו הוא נוסע. וזאת בכדי להדגיש את עניין החיבור של "כל ישראל חברים". גם בגן שלנו, את רוצה שנרגיש תחושת שותפות בהליכה בדרך ובהובלה של הילד, בכוחות משותפים, למקום הטוב ביותר בשבילו.

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

תפילת הדרך

יהי רצון מלפניך
יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום, ותצעידנו
לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו
למחוז חפצנו לשלום,
(אם חוזר באותו יום מוסיף: ותחזירנו לשלום)
ותצילנו מכף כל-אויב ואורב
בדרך, ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים
בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע
קול תחנונינו, כי אל שומע תפלה
ותחנון אתה.
ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

חוויות ילדות, התחלה של כולנו

כתבה: מיכל כהן- מחוז תל אביב

בסדנא זו נחבר את ההורים לחוויות ילדות שלהם מול הוריהם וכן כיום, בקשר שלהם עם ילדם.

לשם כך נעזר בשירו של הנרי מילר " הפרפר והילד":

בשלב ראשון, נקריא את הסיפור עד המשפט "ועזר לפרפר להחליץ" (עדיף לא לחלק להורים מראש את הקטע אלא רק בסוף הערב).

הפרפר והילד - מאת הנרי מילר

זהו סיפור אודות ילד קטן בהודו, שהלך לבקר גורו.

הגורו ישב והתבונן במשהו שהחזיק בידו.

הילד ניגש והסתכל גם הוא, אלא שלא

בדיוק הבין מהו הדבר שביד הזקן.

שאל הילד את הגורו - "מה זה?"

"זה גולם", השיב הגורו "בתוך הגולם נמצא פרפר.

בקרוב הגולם יתבקע והפרפר יצא"

"האם אני אוכל לקבל אותו?" שאל הילד.

"כן" השיב הגורו "אבל עליך להבטיח לי שכאשר

הגולם יתבקע והפרפר יתחיל לצאת ויכה בכנפיו

כדי להשתחרר מהקליפה - אתה לא תעזור לו.

חלילה לך לסייע לפרפר על ידי כך שתשבור

את קליפת הגולם. עליך להניח לו לעשות זאת בעצמו."

הילד הבטיח, לקח את הגולם והלך לביתו.

בבית ישב והמשיך להתבונן בגולם.

לאחר זמן ארוך ראה שמתחילה תנועה, הגולם נע

וכאילו רעד, והנה נבקע בקצהו. בפנים היה פרפר

עדין ויפה שניסה להיחלץ מתוך קליפת הגולם תוך

שהוא מכה בכנפיו כנגד הגולם. התנועות שלו היו
חלשות ולא נראה שמכות הכנפיים הללו יוכלו
לעשות את המלאכה הזו.

הילד הקטן רצה נואשות לעזור לפרפר הסובל.
לבסוף, כשלא יכול היה לשאת עוד את המתח,
הפר את הוראת הגורו.
הילד הסיט את שני חצאי קליפת הגולם לצדדים
ועזר לפרפר להיחלץ.

משיצא הפרפר החל לעוף באוויר, אך לפתע נפל
מטה אל האדמה ונשאר שוכב ללא תנועה.
הילד הרים את הפרפר בזהירות וראה שהפרפר מת.
שטוף דמעות הלך הילד לביתו של הגורו והראה
לו את הפרפר המת שבידו.

"אתה רואה, ילד?! אמר הגורו "מיהרת לשבור לו את
קליפת הגולם, האין זאת?"
"כן" אמר הילד, "זאת עשיתי".
והגורו אמר - "אינך מבין. לא יכולת לדעת מה שעוללת.
כאשר הפרפר מתחיל לצאת מהגולם, הדרך היחידה
שבה הוא יכול לחזק את כנפיו היא בכך שמכה בהם
לעבר הקליפה. הוא מכה לעבר הקליפה ומכה שוב ושוב
ואז מצמיח ומחזק את שרירי הכנפיים שלו.
כאשר אתה עזרת לו בכך שעשית זאת במקומו,
מנעת ממנו לגדול ולפתח שרירי כנפיים.
זו הסיבה שהפרפר נפל לאדמה ומת.

ההמשך כנראה הוספה של המטפל הסיני:

לגדל ילדים בתבונה זאת משימה. הרצון הטבעי של ההורה למלא את כל צרכיו של ילדו לעשות במקומו, למנוע ממנו מאמץ או סבל- יכול לגרום הרבה סבל.

נעצור ונשאל את ההורים על חוויות ילדות שלהם מול ההורים:

עד כמה הוריך שיחררו אותך ונתנו לך עצמאות? שלחו אותך למכולת? שלחו אותך להביא את האח הקטן מהגן? ביקשו ממך לעזור בסידור הבית?

(לתת לכמה הורים לענות).

משימת הילדות המרכזית היא המעבר מתלות לעצמאות. העצמאות נבנית רק בזכות ההתנסות. ילד שלא מאפשרים לו להתנסות בחוויות משחק, בחוויות רגשיות, בהתמודדויות עם תסכול, בהתמודדויות חברתיות יתקשה להפוך לעצמאי. יש לקחת בחשבון כמובן את יכולותיו הספציפיות של כל ילד. ילד שלא נאפשר לו להתנסות לא יצמח וישגשג. כשאנחנו לא מאפשרים לילד להתווכח עם חבר, לריב על משחק, להיאבק על מקומו החברתי אנחנו לא מאפשרים לו להצמיח את החלקים שיאפשרו לו להתמודד בצורה בריאה ובוגרת עם העולם בהמשך.

בשלב זה אפשר להמשיך לקרוא את השיר עד סופו. ולפתוח שיח בנושא.

אפשר לחבר את גורל הפרפר לעניין מקסים שניתן ללמוד מעולם הטבע: מה ההבדל בין גוזל לאפרוח? איך יודעים עם ילוד של בעל כנף נקרא גוזל או אפרוח? (אפשר לתת להורים לנסות לענות)..

בשם גוזל נקראים כל בעלי הכנף הבוקעים מן הביצה ותלויים לחלוטין בהוריהם. לדוגמה הגוזל של יונק הדבש מחכה בקוצר רוח לאימו שתביא לו בפיה מזון. מכאן גם שמו- הוא לכאורה גוזל מהאם את האוכל מן הפה...הוא נמצא למעלה בקן, אין לו כל יכולת לדאוג לעצמו. עיניו עצומות ואם ייפול מהקן ימות מיד.

לעומתו האפרוח של התרנגולת יוצא מן הביצה ומיד הוא עצמאי ומקיים את עצמו. תוך שעה שעתיים כבר מתהלך ומחפש לעצמו מזון.

האפרוח בא מן השורש פ.ר.ח. והגוזל מן השורש ג.ז.ל.

הילדים שלנו נולדים חסרי אונים ותלויים בנו לחלוטין. אך מרגע שהם מסוגלים להביא מזון לפיהם וללכת על רגליהם הם מתחילים את המעבר ממעמד של "גוזל" למעמד של "אפרוח".

כשאנו מאפשרים לילד שלנו להתמודד עם קשיי הפרידה וההסתגלות לגן תוך כדי שאנו מעודדים אותו שאני יודעת שבקרוב הוא ירגיש טוב ובטוח בגן, כשאני סומכת עליו ויודעת שהתגבר גם בעבר על קשיים שונים, אני נוטעת בילד בטחון שהוא יכול. הורה שנצמד אל הילד מחזק אצלו את המחשבה שישנה כאן משימה בלתי אפשרית עבורו. שיש לו ממה להיות מודאג ומפחד. כמובן שישנם ילדים שזקוקים ליותר זמן ולעיתים אף להתייעצות ומחשבה נוספת של המחנכים ואנשי המקצוע אך על פי רוב חשוב לתת לכל ילד את ההתנסות וכך בעצם לאפשר לו להתפתח ולהפוך לאפרוח.

אפשר שוב להפנות שאלה אל ההורים האם הם הורים לגוזלים או לאפרוחים?

אפשר כמובן בשלב הזה לתת לכל הורה לכתוב ברכה לאפרוח שלו על דף מקושט באפרוחים או על גזיר בריסטול של אפרוח שיכול להיות גם בובת משחק על מקל. כיז הדמיון...

נספח 3 – קלפי "עקבות בחול"

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

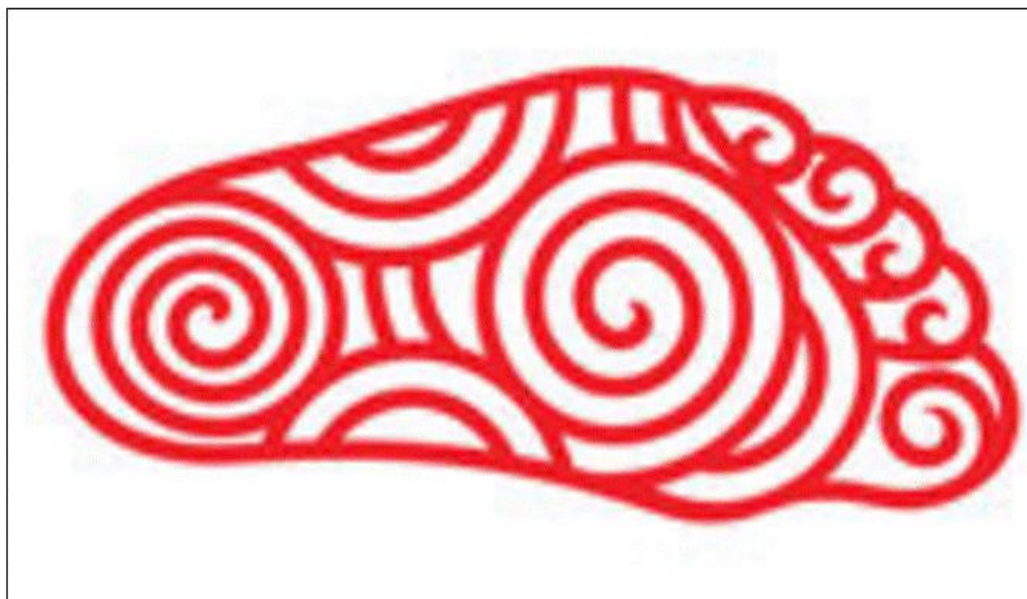
תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

נספח 4 – קלפי נעליים

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

חמד
בית חינוך כמשפחה

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

חמד
בית חינוך כמשפחה

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

Show Story

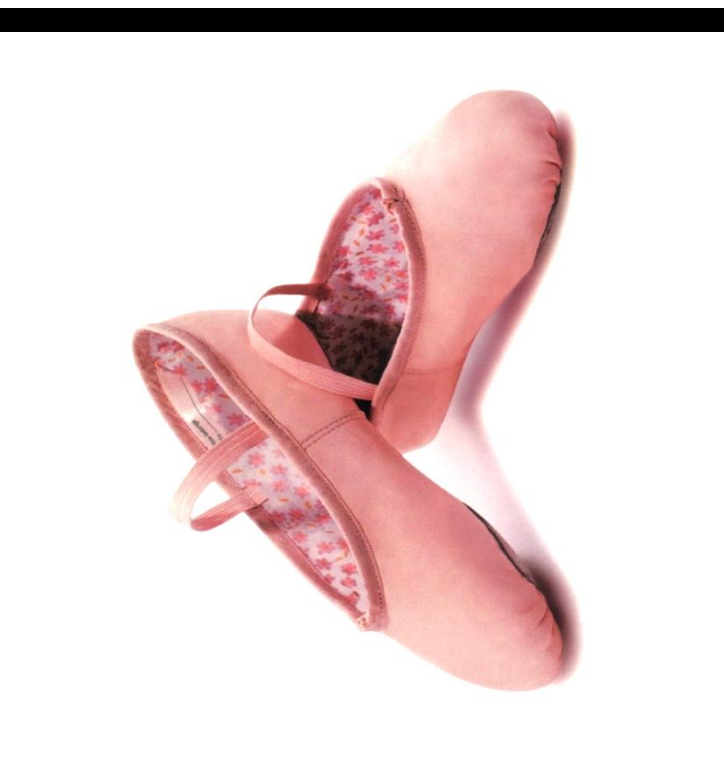
תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

חדד
בית חינוך כמשפחה

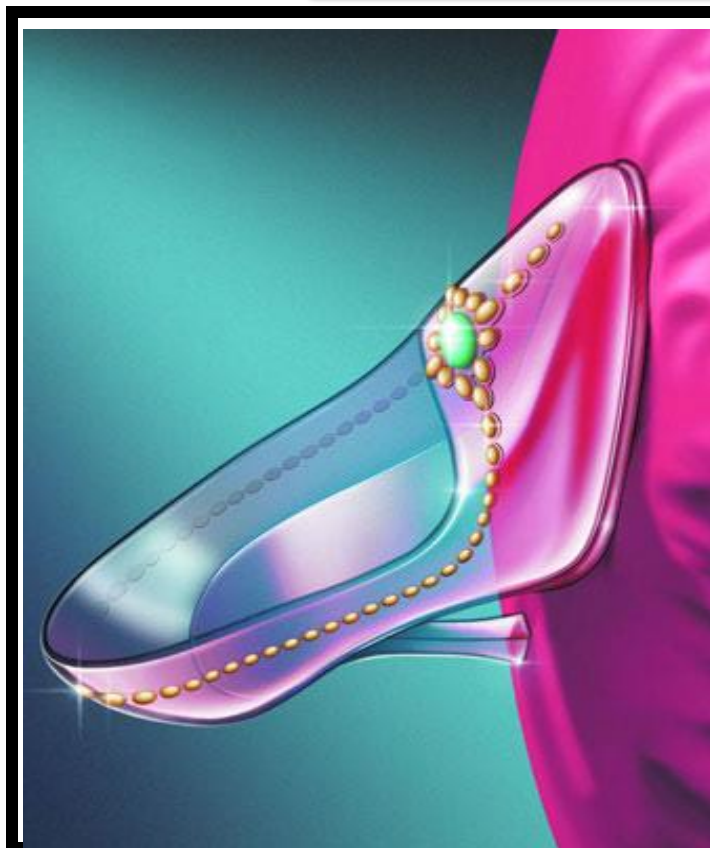
תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

חמד
בית חינוך כמשפחה

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

תוכנית במ"ה
בית מדרש הורים
שותפים לדרך

